

Informační leták

Kněžského bratrstva sv. Pia X.

Draží věřící,

pomalou se chýlí k závěru další rok, v kterém nám Pán Bůh požehnal, a tak se i s Vaší pomocí podařilo pro náš apoštolát, především pro letní tábory, ale i další akce, zprovoznit Dům sv. Hedviky ve Zlatých Horách. Je to významný milník českého apoštolátu a umožňuje nám v budoucnu dále rozvíjet naši činnost. Jaidhof začíná být pro velikost a různorodost rakouského distriktu, především v exponované době prázdnin a svátků, termínově přetížený, a tak můžeme říci, že na nás Boží Prozřetelnost opět jako vždy v pravý čas pamatovala. Nezapomeňme s vděčností v modlitbě za přijatá dobrodiní poděkovat.

V tomto letáku najdete program na příští rok. Kromě uvedených akcí počítáme ještě v červnu s biřmováním, ale termín nebyl dosud pevně stanoven. Také svěcení kaplí, která stojí před námi, oznámíme později.

Vzhledem k tomu, že na exercicie a tábory zajišťujeme vždy kuchyni a musíme se postarat o organizační záležitosti, je třeba přihlašovat se včas. Pokud lidé jezdí na různé rekreace, posílají děti na placené prázdninové pobyty apod., tak je objednávají i několik měsíců předem. Jen u nás se zdá, že to pro část věřících není možné. Ale přihlášky na poslední chvíli jsou určitým projevem bezohlednosti vůči nám kněžím a velmi nás to zatěžuje. U exercicií pak nejsme ani schopni týden předem říci, zda se budou konat. Přesto, že Vám chceme vycházet vstříc, nemůžeme dále trpět dosavadní praxí. Proto budeme přijímat přihlášky na exercicie nejpozději čtrnáct dnů před jejich začátkem, přihláška je stvrzena zaplacením příspěvku na účet. V případě zrušení kurzu samozřejmě vrátíme celou částku, při odhlášení v posledních čtrnácti dnech ze strany účastníka si bez ohledu na důvod odečítáme storno poplatek 1 000,- Kč na provozní náklady.

Vzhledem k tomu, že ve Zlatých Horách je zatím k dispozici pouze omezený počet pokojů, nelze při větším počtu účastníků zajistit každému samostatné ubytování, proto při přihláškách prosíme o informaci, zda jste ochotni být ubytováni ve větším pokoji po dvou či po třech.

Přihlášky na tábory je nutno podat do konce května, případně opožděné platby a slevy domluvit se zodpovědným knězem a při nástupu na tábor musí mít dítě předepsaná potvrzení a podstatné vybavení (především

prostředlo a spacák) uvedené v propozicích, jinak nebude na tábor přijato. Nejasnosti lze vždy předem konzultovat s knězem zodpovědným za daný tábor.

Až se budeme v adventu připravovat na Vánoce a prosit našeho Pána v jeslích o milosti pro náš apoštolát, nezapomeňme na kněžská povolání, na kněze, kteří by rádi působili v rámci českého apoštolátu. Neboť další rozvoj a posílení naší činnosti bez personálního posílení není možné, i když je pro spásu duší tolik potřebné, a naše domy, kostely a kaple budou mít smysl jen potud, pokud v nich budou působit obětaví, pracovití a věrní kněží.

S kněžským požehnáním

P. Tomáš Stritzko FSSPX

Kázání P. Tomáše Stritzka FSSPX o svátku sv. Pia X. dne 3. září 2021 v Brně

Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.

Drazí spolubratři v Kristu, drazí věřící, dnes jsme se sešli v neobvykle velkém počtu, abychom vzdali čest a úctu a poděkovali našemu sv. patronu Pioví X. Ten již přes 50 let díky našemu zakladateli Msgr. Marcelu Lefebvrovi z nebes chrání naše Kněžské bratrstvo, jemuž vděčíme za vše – bez něj bychom neměli ani tradiční mši sv., ani bychom nebyli vzděláni v plnosti katolické víry. Za uchování pokladů víry a milosti, které smíme ve svém životě užívat, vděčíme ochraně sv. Pia X. a našemu zakladateli Msgr. Marcelu Lefebvrovi. Co bylo na našem svatém patronovi, svatém Piu X. jako na knězi, biskupovi, papeži mimořádného? V podstatě nic. Ani nelevitoval jako sv. Josef z Kupertina, ani se nevyznačoval jakými svatými extravagancemi jako sv. Filip Neri, ani neměl stigmata jako

sv. František, ani nebojoval s démony jako sv. Jan Vianney, ani neslyšel hlasy pekelné, očištcové a nebeské, prostě nic, co by ukájelo touhy zbožných duší po nějakých mimořádnostech.

Sv. Pius X. po celý kněžský život věrně plnil své kněžské povinnosti. To by mělo být normální, samozřejmé, ale často to v Církvi vůbec samozřejmé není. Ano, věrnost a povinnost. Nic více a nic méně. Byl pracovitý, přemáhal svůj temperament, byl skromný, laskavý vůči svěřeným duším, pevný proti nepřítelům Církve. Byl vzdělaný, odhodlaný reformovat to, co bylo zastaralé, a chránit poklady víry, které jsou nadčasové.

Nebyl lhostejný k pravdě, k boji proti nepřítelům Církve, a to jak vnějším, jako byly všechny ty zednářské kluby, strany a státy, tak i vnitřním, hlavně liberálům a modernistům.

A přesně touto věrností, pracovitostí a plněním povinností se stal jedním z největších světců církevních dějin, papežem, který v průběhu svého desetiletého pontifikátu zásadním způsobem ovlivnil Církev a ukázal jí směr, jak překonat nástrahy a výzvy moderní doby. Byl papežem moderním, byl reformátorem, ale nebyl modernistou a revolucionářem.

Stejně jako svatý Tomáš Akvinský po sobě nezanechal na prvním místě soubor nauk, alebrž metodu, jak poznávat a prokazovat filosofické a theologické pravdy, tak sv. Pius X. ukázal metodu, jak přistupovat k výzvám současnosti. A i když velkou část nauky sv. Tomáše držíme dosud, protože je průkazem zjevené nauky, jsou od něj pojednány věci, které je nutno znovu na základě nových poznatků promyslet, zvážít a pojednat – chybí ten, kdo by dílo sv. Tomáše považoval za jedno velké dogma, ten by v duchu sv. Tomáše nejednal. Totéž platí o sv. Piu X.: Velkou část toho, co uvedl v život, nebo vrátil životu Církve po staletích opomíjení a zapomnění, není radno měnit. Tak například opětné oživení častého svatého přijímání, návrat ke gregoriánskému chorálu a další. Jsou ale věci, které je nutno přizpůsobit, neboť přicházejí nové výzvy a nové poznatky. Proto sv. Pius X. kladl důraz na funkčnost papežských univerzit a uvedl v život různé instituty a komise právě proto, aby Církev v duchu tradice mohla aktuálně reagovat a nepůsobila dojem muzeálního spolku. To je to, co je dnes liberalismem a modernismem zcela rozložené, nefunkční.

To také svým působením a životem ukázal náš zakladatel Msgr. Marcel Lefebvre – velký ctitel sv. Pia X. –, který nám dal tohoto velkého papeže za patrona a ochránce. Stejně jako sv. Pius X. i on dokázal rozlišovat mezi výzvami současnosti a reakcí na ně a mezi útokem na katolickou integritu. A toto se musíme neustále učit i my, od našeho sv. patrona i od našeho zakladatele.

Nemůžeme se zakonzervovat v roce 1914 ani v roce 1991, neboť žijeme v současnosti. Nelze si hrát na minulost a nevnímat současnost, je to sice jednodušší, ale naprosto sterilní a vede to ke dvojkolejnosti v životě člověka – život církevní a občanský spolu nekorespondují a Církev se příliš neplete do občanského života člověka, člověk žije přes týden civilně a v neděli jde do kostela, k tomu maximálně nějaké to požehnání letadla, ordinace, či účast na přehlídce, jak to vidíme u pravosláví. Sv. Pius X. naopak usiloval vše obnovit v Kristu, celý život člověka, občanský i náboženský, to bylo i jeho papežské heslo.

Pravá obnova Církve se může dát jen v současnosti pro budoucnost, když stavíme na základech tradice víry, již poznáváme z dvoutisícileté minulosti, v které sice nežijeme, které si však vážíme a nesmíme se od ní odříznout, protože bychom byli mrtvá ratolest, oddělená od vinného kmene – našeho Pána Ježíše Krista.

A o pomoc přimluvou v takové práci na vinici Páně našeho svatého patrona prosme. Amen.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus a Jeho božská Matka Panna Maria!

Modernismus po smrti sv. Pia X. P. Filip Marada FSSPX

Prolog

Že sv. Pius X. (1835–1914) dal modernismu úder sice drtivý, ale přesto nikoliv tak silný, aby byl smrtelný, to svatý papež velmi dobře věděl. Celou situaci bychom snad mohli přirovnat ke knockoutu v boxu. Knockoutovaný leží bezvládně na zemi, neschopen boje. Jeho vítězný

soupeř je sice připraven pokračovat v boji, ale už k tomu nemá žádnou další možnost. Vítěz také ví, že poražený je sice pro tento okamžik vyřízen, ale stále žije. Až se dostane znovu do formy, opět bude bojeschopný a v ringu nebezpečný.

Toto přirovnání však pokulhává v tom, že v boxu nejde o život. Jeden druhého (normálně) nechce zabít. Sv. Pius X. však chtěl a dělal vše proto, aby jeho úder byl smrtelný. Jeho moc a prostředky však byly omezené. A tak zůstal pouze jako onen vítězný boxer a sledoval, jak na nosítkách vynášejí bezvládný modernismus.

Tento článek chce přiblížit vývoj rekonvalescence modernismu od onoho okamžiku, kdy je v bezvědomí položen na nosítka, až k okamžiku, kdy, pln sil a nového sebevědomí, vstupuje za nadšeného jásání davů znovu do ringu. Informace k tomuto článku byly čerpány především z knihy *Il Concilio Vaticano II. Una storia mai scritta*, vydané také ve slovenštině pod názvem *Druhý vatikánský koncil – Doposiaľ nenapísané dejiny*. Autorem je konzervativní katolík, uznávaný italský historik Roberto de Mattei.

Opakování historie

Že hereze mívají tuhý kořínek, by nás nemělo překvapit, neboť nás o tom učí církevní dějiny. Již ve starověku podobné „vzkříšení“ prodělala hereze arianismu. Ten byl odsouzen 1. všeobecným koncilem, konaným roku 325 v maloasijské Nicei. Tento koncil udělal jednou provždy jasno v otázce poměru Syna k Otcí. Ježíš Kristus je pravý Bůh z pravého Boha, *jedné podstaty* s Otcem. Tato definice nacházející se v Nicejském vyznání víry (symbolu), pozitivně popisující celou věc, ještě byla doplněna restriktivními a represivními opatřeními. Na jednotlivé heretické výroky Aria byla uvalena Církevní cenzura: kdo by je přijal, propadá exkomunikaci. Církevní autorita se rozhodným způsobem na teoretické rovině vypořádala s arianismem. To však v praxi nestačilo.

Někteří ariáni i nadále zůstali ve svých úřadech a za podpory mocných tohoto světa se jim postupně podařilo eliminovat vliv vůdců a osobností „nicejské strany“, horlivých „antiariánů“. V tomto kontextu je nesmírně důležité si uvědomit, že „ariáni“ a „antiariáni“ nejsou dvě extrémní skupiny, každá na opačné straně s tím, že pravda se nachází někde uprostřed a že tedy řešení spočívá v kompromisu. „Antiariáni“ jsou uprostřed, protože vyznávají a jednají podle pravdy. Pokud by někdo

chtěl hledat kompromis „někde uprostřed“, znamenalo by to, že je umírněným ariánem, protože opustil pravdu ve prospěch arianismu, ke kterému se přiblížil.

A právě obsazení ariánů na rozhodující místa a vyhnání pravověrných katolíků (Eustathia z Antiochie, Marcella z Ankary, Atanáše z Alexandrie) za pomoci státní moci přivedlo arianismus na vrchol moci. Smrtný a definitivní úder arianismu nakonec zasadila až nová generace planoucí horlivostí pro nicejské vyznání. Toto vítězství bylo potvrzeno roku 381 2. všeobecným koncilem v Konstantinopoli.

Útok obranou

Vidíme tedy, jak závažným faktorem je praktická rovina boje na šachovnici církevní správy. Neboť v boji proti herezi nejde pouze o intelektuální potlačení hereze na papíře, ale i o potlačení heretického hnutí, kterému v praxi může vzdorovat pouze zase „jiné hnutí“, proti této herezi ostře nasměřované.

Lidé vlažní, nerozhodní a bez zájmu (byť by jich byla většina) věc nerozhodnou, nýbrž budou strženi na tu stranu, které se podaří nabýt převahu. Rozhodná ostrost v duchu sv. Pia X. (milovat hříšníka, ale nenávidět hřích, což ovšem není nic jiného než praktické křesťanské pravidlo plynoucí z přikázání milovat Boha nade všechno a bližního jako sebe sama) proti herezi není nějakým znamením násilné povahy, neplyne z touhy někomu ubližovat. Je to jediný přirozený a odpovídající způsob obrany. Když na mne někdo půjde s brokovnicí, bylo by nejen směšné, ale i tragické chtít mu čelit pouze rybičkou, odmítaje účinnější zbraně. A každá hereze je smrtelně nebezpečný útok!

Sv. Pius X.

Tato ostrost také byla neustále sv. Piu X. vytýkána. Proto také byla během procesu jeho kanonizace přísně přezkoumána obvinění, vinící sv. Pia X. z nedostatku moudrosti při potlačování modernismu. Slova slavnostní řeči Pia XII. u příležitosti svatořečení Pia X. 29. května 1954 se vztahují právě na toto přezkoumání: „Nyní, kdy to nejpečlivější zkoumání důkladně přezkoušelo všechny akty a události jeho [sv. Pia X.] pontifikátu, nyní, kdy rozpoznáváme následky těchto událostí, už není možné žádné váhání a žádná zdrženlivost. Musíme uznat, že Pius X. i v těch nejtěžších, nejnáročnějších a nesmírně odpovědných obdobích ..

prokázal onu moudrost, která nikdy nechybí světcům, i když se při jejím použití nachází v bolestivém, avšak přesto nevyhnutelném protikladu ke klamavým tvrzením lidské a čistě pozemské moudrosti.“

Co tedy konkrétně Svatý otec učinil, že ho tolik lidí nemělo rádo? 3. července 1907 vydává dekret *Lamentabili sane exitu*, odsuzující 65 modernistických tezí. Jenom na ukázkou některé z nich: „Přílišnou prostotu nebo nevědomost dokazují, kdo věří, že Bůh je opravdu původcem Písma sv.“ „Zjevení nemohlo býti než sebevědomí, kterého nabyl člověk o svém poměru k Bohu.“

Ale to není všechno. Sv. Pius X. 8. září 1907 vydává encykliku *Pascendi Dominici gregis*. V ní teoreticky rozebírá a zavrhuje bludy modernismu, ale také podává praktický návod, jak k tomuto zlu přistupovat, eliminovat ho a napravit situaci. Nejvíce poprasku však možná způsobila antimodernistická přísaha, nařízená 1. září 1910 skrze motu proprio *Sacrorum antistitum*.

Tato přísaha měla představovat jakési síto prosévající katolický klérus. Sv. Pius X. si v tomto motu proprio také nedělá iluze o účinku svých opatření a píše: „Věříme, že každý biskup má jasno v tom, že jedna velmi nebezpečná skupina lidí – modernisté – i poté, co jí encyklika *Pascendi Dominici gregis* strhla masku, neustala od svého snažení rušit mír v Církvi. Ve skutečnosti nepřestali hledat nové druhy, shromažďovat je v tajné organizaci a skrze ni importovat jed svých myšlenek do žil křesťanské společnosti zveřejňováním knih a spisů, které jsou vydávány anonymně nebo pod pseudonymem.“

Modernistická přetvářka

Modernisté reagovali podobně jako už několik století před nimi odsouzení jansenisté: popírali, že by se jich odsouzené věty týkaly a tvrdili, že modernismus tak, jak je odsouzen v encyklice, je chiméra. Modernisté za žádnou cenu nechtěli vystoupit z Církve, i když ztratili víru. Naopak, snažili se v ní co nejdéle nepozorovaně působit a propagovat své ideje. Albert Houtin ve své knize *Histoire du Modernisme catholique* (Paříž 1913) píše: „V tomto smyslu se okolo roku 1903 shodli na tom a ještě roku 1911 napsali, že žádný pravý modernista, ať laik či kněz, nemůže opustit Církev či talár, protože v tom okamžiku by přestal být modernistou ve vyšším slova smyslu.“ Modernismus se tedy připravoval vnitřně transformovat katolicismus,

zatímco by vnější schrána Církve zůstala pokud možno co nejvíce zachovalá.

Roku 1978 byl zveřejněn dokument *Z hlubin: závěť víry dona Prima Vanuttelliho*. Don Primo Vanuttelli (1885–1945) byl římský modernistický kněz, který se po nějakém čase oficiálně navrátil ke katolicismu. Podle předpisů složil antimodernistickou přísahu a poté kněžsky působil bez jakéhokoliv vzruchu až do své smrti v římském kostele Chiesa Nuova. To však nebyla celá realita. Z dokumentu vyplývá, že don Vanuttelli patřil k těm modernistům, „kteří po odsouzení zůstali v Církvi a sklonili se před její disciplínou, přesto si však v srdci uchovali svoje nejhlubší přesvědčení“. Jaké že to bylo přesvědčení? Například toto: Pečlivé studie dokázaly, že Ježíš nevěděl, že je Bůh. Ježíš byl velký „prorok“, to ano, ale nebyl tak úspěšný jako třeba Mojžíš, Mohamed či František z Assisi.

Ačkoliv zůstal don Vanuttelli apostatou, přesto trpělivě očekával „nevyhnutelnou historickou změnu“. Prostředky pro urychlení procesu viděl ve svobodné diskusi a vědeckém bádání, stejně jako ve změně liturgie.

Sv. Pius X. tedy skutečně dokázal ze své strany s dostupnými prostředky vytěžit maximum: obsadit a ovládnout vnější viditelné pole bojiště. Vyhubit herezi modernismu z lidských myslí se mu však nepodařilo.

Po smrti sv. Pia X.

S odchodem „Giganta“ (oslovení použité Piem XII. při jeho svatořečení) dne 20. srpna 1914 dochází ke změně situace. Nově zvolený papež Benedikt XV. (1854–1922) napíná veškeré své síly především k zastavení bojů 1. světové války. Co je však v našem kontextu zásadní, je jeho postoj vůči modernismu, který je méně přísný. Antimodernismus tak pomalu začíná odeznívat, neboť mu chybí vůdčí osobnost Piova formátu. Dalším faktorem je vytvoření tzv. „třetí strany“. Abychom lépe pochopili, o co šlo, nahlédněme opět do dějin Církve, tentokrát do doby jansenismu (Cornelius Jansen 1585–1638).

Pojem „třetí strana“ použil francouzský historik Émile Appolis (1903–1980) ve svých studiích o 17. století. Podle Appolise vyprodukoval Církvi odsouzený jansenismus „třetí stranu“, která sestávala z církevních hodnostářů, kteří umožnili jansenistům rozvinutí v nitru Církve. Tito hodnostáři se samozřejmě nedeclarovali jako jansenisté a také

jansenismus dokonce odsoudili. *Ale v praxi nepotírali jansenismus a zastávali tezi, že jansenismus tiše a sám od sebe zmizí, pokud „antijansenisté“ ukončí svou „kampaň“ proti jansenistům. V katolických řadách tak vznikla třetí skupina, která také obviňovala „antijansenisty“ z přehnané horlivosti a nedostatku lásky k bližnímu.*

V případě modernismu ve 20. letech začíná vystupovat jakýsi „střední proud“, který samozřejmě modernismus odsoudil, ale zároveň zajistil jeho přežití. Tato „třetí strana“ se mohla udržet i díky podpoře kardinála Pietra Gasparriho (1852–1934). Gasparri zastával post státního sekretáře jak u Benedikta XV., tak u Pia XI., a to až do roku 1930, kdy jej vystřídal kardinál Eugenio Pacelli (1876–1958), budoucí Pius XII. Vyvanutí „antimodernismu“, podporované církevní politikou „třetí strany“, zvýhodnilo ve 30. letech vzestup proudů a tendencí, které přejali dědictví modernismu.

Nejznámější z nich jsou tzv. „hnutí“: biblické hnutí, liturgické hnutí, ekumenické hnutí. Kvůli omezenému prostoru se zaměříme pouze na to nejdůležitější: filosoficko-teologické.

Nouvelle Théologie

„Nová teologie“ je pojem poprvé užitý pro označení tohoto fenoménu Piem XII. 22. září 1946. Ve skutečnosti „nová teologie“ nepřinesla nic nového, jednalo se pouze o nové vydání starého známého modernismu. Na filosofické rovině spočívá její „vklad“ v popření objektivitu lidského poznání. Lidské poznání podle ní nikdy nemůže být jisté; to, co jednou člověk pozná jako pravdu, zítra už pravda být nemusí. To, co bylo včera hřích, dnes už hřích nutně nemusí být, protože včera jsme poznávali Boží zákon jinak, než jak ho poznáváme dnes. S tím souvisí pojem pravdy.

Dnes je mnohými lidmi pojem *pravda* vnímán jako to, co správně označujeme pojmem názor. Proto můžeme dnes slyšet: každý má svou pravdu. Ale přitom je všem jasné, že ačkoliv si každý může udělat jakýkoliv názor na jakoukoliv věc, věc sama o sobě je nezávislá na názorech lidí. Ano, existují různé náhledy na věc. Když se dívám z vrchu na válec, vidím kruh. Když se dívám z boku na válec, vidím obdélník. Ale realita, tedy skutečnost, je taková, že mám před sebou válec. A proto je pravdivý výrok: na stole přede mnou se nachází válec. Stejně tak je pravdivý výrok, že při pohledu z vrchu válec vypadá jako kruh a z boku vypadá jako obdélník. Ale tvrzení, že kruh *je* válec, je nepravdivé,

protože neodpovídá realitě. A to i tehdy, kdyby se našly tisíce lidí, kteří by tvrdili, že kruh je válec, a žádný, který by to popíral. Stejně tak je pravda pouze jedna, i kdyby každý tvrdil něco jiného: jednou že válec je čtverec, podruhé lichoběžník, potřetí přírůstek a počtvrté kus vepřového. Existuje nekonečné množství možných omylů, protože člověk může „plácát“ cokoli, ale pravda je pouze jedna. Je tedy zřejmé, kdo má pravdu: ten, jehož výrok souhlasí s realitou, tedy se skutečností. Lidský výrok pronesený slovy navenek si však člověk nejprve vnitřně myslí. A tím se dostáváme ke správnému filosofickému pojmu pravdy: souhlas intelektu s věcí. Zdá se to jednoduché? Ano, ono to opravdu jednoduché je. Celá námaha moderní filosofie (která už je mimochodem několik set let stará) se koncentruje na rozbití této evidentní pravdy: že totiž pravda existuje a lidé ji poznávají a mají podle ní také jednat.

Teologové „nové teologie“ se samozřejmě nikdy nebudou snažit vnútit své principy například atomovým fyzikům obsluhujícím jadernou elektrárnu. Tvrzení, že naše poznání zákonů fyziky je proměnné, a že tedy můžeme směle očekávat, že přírodní zákony dnes už možná neplatí tak, jako platily včera, by jim ze strany fyziků přineslo výsměch či hněv, v každém případě však pochybnosti o jejich zdravém rozumu.

Schopnost lidského intelektu však nekončí u poznání faktu, že existují atomy. Stejně jako lidský intelekt na základě toho, co vnímá skrze smysly, usuzuje, že existují atomy, stejně tak usuzuje, že existuje Bůh. A to je právě další velký „vklad“ moderní filosofie: postulování nemožnosti poznání existence Boha. Odborně se tomuto švindlu říká agnosticismus. Ale opět se nejedná o nic nového. Již První vatikánský koncil roku 1870 zavrhl tento blud: „Kdo by tvrdil, že jeden a pravý Bůh, náš Stvořitel a Pán, nemůže být skrze to, co je stvořeno, jistě poznán skrze přirozené světlo lidského rozumu, budiž vyobcován.“

Díky tomuto exkurzu také vidíme, že tyto bludy nové teologie, respektive modernismu, jsou mnohem starší. Líheň, ze které se modernismus vyklubal, představuje pokus dialogu mezi Církví Boží a od Boha odpadlým světem, ztělesněným především Velkou francouzskou revolucí a jejími principy a následky.

Agnosticismus je pak předpokladem pro princip imanence: Jestliže nemohu Boha poznat, Bůh ke mně nemůže mluvit. Chápání Božího zjevení v tom smyslu, že Bůh lidem předává nějaké informace, je tedy

passé. Tím pádem nezbyvá než si přiznat, že lidé, puzeni čistě pocitovou religiozou, si postupně začali různé religiozovní věci vymýšlet. Tak vzniklo to, co pojmenováváme jako Boží zjevení. Nejsvětější Trojice, Vtělení, Kristovy zázraky, Církev, to vše jsou pouze lidské výmysly.

Ten, kdo má zdravý rozum (pravá filosofie) a pevnou a čistou víru (věří to, co Církev vždy učila), se nutně musí nad právě přečteným zarazit a možná si dokonce pomyslí, jestli si z něj autor tohoto článku náhodou nestřílí. Bohužel nikoliv. Nevěřící údiv je však zároveň důkazem, že se čtenář, byť třeba nevědomky, pohybuje na poli „tomistické“ filosofie a teologie.

Deformace

Učení sv. Tomáše Akvinského (1225–1274), založené na přirozené rovině na jeho zdravém rozumu, dosahujícím geniality a vysoké úrovně vzdělání, na nadpřirozené rovině pak na hluboké pobožnosti, věrnosti a poslušnosti vůči Církvi, předkládající poklad víry, mělo být podle všech papežů až do II. vatikánského koncilu (a dokonce teoreticky i po něm) základem, na kterém měl klérus vystavět svou vzdělanost. Učení sv. Tomáše totiž nepředstavuje pouze ten nejlepší fundament pro nutnou vzdělanost kléru, ale zároveň jeho přijetí v sobě nese odmítnutí falešné moderní „filosofie“, Descartem (1596–1650) počínaje a Sartrem (1905–1980) bohužel nekonče.

Je smutnou tragédií, že jedni z prvních, kteří se zpronevěřili učení sv. Tomáše a kteří se zároveň velmi aktivně zasadili o masivní rozšíření „nové teologie“, byli ti, kdo měli být nejvěrnější; ti, kteří se sv. Tomášem sdíleli řeholi – dominikáni.

V dominikánském konventu Le Saulchoir, nedaleko belgického města Tournai, působil od roku 1932 jako studijní vedoucí P. Marie-Dominique Chenu (1895–1990). Roku 1937 při zveřejňování studijního plánu kritizuje Chenu antimodernistickou teologii a představuje své vlastní plány a představy pro „obnovení“ teologie. Plány to byly takové, že Svaté oficium 4. února 1942 jeho spis dává na index a sesazuje ho. To je ale již pozdě, neboť jeho věrný žák, pozdější veličina II. vatikánského koncilu, Yves Congar (1904–1995), byl od této chvíle přesvědčen, že „jejich generace musí zachránit všechno to, co je v pojetí modernistů drahocenné“.

Dominikáni však nebyli jediní, víc než zdatně jim sekundovali také jezuité, konkrétně jejich univerzitní institut ve Fourvière, nedaleko francouzského Lyonu. Navenek zachovávajíce papežské instrukce, ve skutečnosti však hltajíce modernistické spisy, jak vzpomíná jezuita Peter Henrici (do jezuitského řádu vstoupil roku 1947), pozdější světicí biskup ze švýcarského Churu:

„Studijní podklady ve starém (scholastickém) stylu se nanejvýš prolisovaly. Těm, kteří se o teologii nejvíce zajímali, doporučoval studijní prefekt jako první četbu prvních dvou kapitol knihy *Surnaturel* od Henriho de Lubaca, ze zakázaných knih té nejzakázanější..., abychom si vytříbili smysl pro to, že stejně znějící výroky v jiných časech a jiném kontextu mohou mít teologicky naprosto jiný smysl.“ Dále se dovídáme, že zatímco během fundamentální teologie bylo diskutováno o možnosti vývoje dogmatu, v eklesiologii jezuité přišli na to, že papež Pius XII. se ve své encyklice *Mystici corporis* z roku 1943 zmýlil, protože očividně špatně popisuje církev. Jezuité si však také byli vědomi toho, že na všechno, co je v tradiční teologii špatně, sami přijít nemohou, a proto také horlivě četli další moderní spisy nejen od Congara.

Modernistické knihy a spisy se oficiálně neprodávaly, šířily se neoficiální cestou z ruky do ruky a byly opisovány, zkrátka úplný teologický samizdat. Tím se podařilo „novou teologii“ implantovat do seminářů a na teologické fakulty, kde byl odchováván kněžský dorost.

Reakce

Samozřejmě tu nebyli pouze samí příznivci „nové teologie“, ale i mnoho pravověrných, kteří s rostoucím neklidem viděli, co se děje. Jedním z nich byl kardinál Louis Billot (1846–1931), francouzský jezuita, který v letech 1885–1911 vyučoval dogmatiku na Gregoriánské univerzitě v Římě. Toho si papež Pius XI. (1857–1939) roku 1923, rok po svém zvolení, zavolal na poradu ohledně prozkoumání možnosti svolání koncilu a pokračování tak v práci, kterou byl I. vatikánský koncil na základě vnějších okolností (prusko-francouzská válka 1870–1871) nucen přerušit. Billot byl proti. Jako důvod uvedl hluboké neshody uvnitř episkopátu v sociálních, politických a ekonomických otázkách vzhledem k morálce a víře. Kardinál však pokračuje a přednáší nejzávažnější důvod: „Znovuotevření koncilu je vroucné přání těch nejhorších nepřátel

Církve, totiž modernistů, kteří se již připravují – na což ukazují spolehlivé indicie –, aby profitovali z generálních stavů Církve a následně provedli revoluci, nový rok 1789, jenž je předmětem jejich snů a nadějí.“ (Generální stavy svolal roku 1789 za účelem řešení hluboké ekonomické krize a z ní plynoucí všeobecné nespokojenosti francouzský král Ludvík XVI. To byl počátek *Velké francouzské revoluce*, při níž byl roku 1793 popraven.) Kardinál prokázal vzácnou jasnozřivost, přesto si však nedokázal představit, že by se to mohlo skutečně naplnit, nevěřil, že by něco takového prošlo: „Je nadbytečné říkat, že s tím nebudou mít žádný úspěch, ale přesto bychom znovu zažili ony smutné dny jako na konci pontifikátu Lva XIII. a začátku Pia X. Zažili bychom ještě horší věci: zničení krásných plodů encykliky *Pascendi*, která modernisty umlčela.“

O pětadvacet let později, roku 1948, vyjadřuje další osobnost pravověrné římské teologické školy, kardinál Ernesto Ruffini (1888–1967) v rozhovoru s papežem Piem XII. obavy ohledně stavu a vývoje Církve, ale jeho řešení bylo přesně opačné: svolání koncilu za účelem potření omylů. Pius XII. zvažuje tuto možnost. 15. března 1948 je v naprosté tajnosti ustanovena nevelká komise za předsednictví Msgr. Alfreda Ottavianiho (1890–1979). Z protokolu z prvního sezení vyplývá, že se Ottaviani vyjádřil v tom smyslu, že Svatému otci uvedl na zřetel nutnost „vyjasnit a definovat některé doktrinní body tváří v tvář nahromadění omylů, které se rozšiřují v oblastech filosofie, teologie, stejně jako v sociálních a morálních otázkách.“

V následujících letech bylo jinou komisí zvažováno praktické provedení koncilu. Jedna část komise chtěla krátký koncil, ne delší než měsíc, zabývající se pouze přesně danými tématy. Mělo být dosaženo jednomyslného uznání a zároveň tak světu dokázána jednota Církve. Jiní však chtěli naopak volnou diskusi, aby se nevzbudil dojem, že je koncil řízen římskou kurií. Tyto rozdílné názory vedly Pia XII. k zastavení celého projektu, stejně jako tomu bylo před tím u Pia XI.

Humani generis

Mezitím však Pius XII. 12. srpna 1950 vydává encykliku *Humani generis*. Papež se v ní staví proti „otráveným plodům“, které vznikly skrze „novoty skoro ve všech oblastech teologie“, stejně jako proti těm, kdo si přivlastnili řeč a smýšlení moderní filosofie a kdo se domnívají, že

„je možné vyjádřit pravdy víry kategoriemi moderních filosofí, ať už je to imanentismus, idealismus, existencialismus či nějaký jiný systém“.

„Nová teologie“ s jejím relativismem je tedy označena jako špatná, ale účinek této encykliky se ani zdaleka nepřibližuje účinku opatření sv. Pia X. Chybí totiž represivní opatření, která by zjedнала pořádek. Je otázka, proč je Pius XII. nezavedl. Možná doufal v řešení po dobrém, možná cítil, že jeho pozice, respektive pozice papežství je slabší než za sv. Pia X.

Faktem zůstává, že se papež ani ve svém blízkém okolí nemohl spolehnout na bezvýhradnou podporu. Jen pár týdnů po zveřejnění encykliky potkal ve Vatikánu francouzský filosof Jean Guitton budoucího papeže Pavla VI. Giovanni Battista Enrico Antonio Maria Montini (1897–1978), filosofův přítel, si vyslechl jeho starosti nad tím, že Řím by snad mohl pozorovat „pokrok v myšlení“ ve Francii s nedůvěrou. Msgr. Montini se však snaží starosti svého přítele rozptýlit tvrzením, že *Humani generis* přece neodsoudilo žádný blud, nýbrž pouze napomíná k opatrnosti vzhledem k oněm živoucím a životaschopným tendencím v kultuře, které by se v Církvi mohly moudře rozvinout: „Zajisté jste si i Vy všiml opatrných formulací v papežském textu. Tak například nemluví encyklika nikde o bludech (errores), nýbrž o názorech (opiniones). To znamená, že se zde Svatý stolec v žádném případě nestaví čelem proti bludům v přísném slova smyslu, nýbrž pouze odmítá jistý styl smýšlení, který sice může vést k bludům, sám o sobě je ale akceptovatelný...“

Slova Msgr. Montiniho ukazují dvojí: jednak jeho hlubokou sympatii pro novou teologii a přesvědčení, že jsou pryč časy boje modernismu s antimodernismem, jednak také to, co se stane, když chybí ona vyhraněná ostrost proti herezi, používající v teorii jasná slova odsouzení a v praxi pak nebojící se zasáhnout a tvrdě zakročit proti vzpírajícím se jednotlivcům. Ano, Congar měl v letech 1954–1956 zakázáno vyučovat. Ano, Henri de Lubac, označovaný jako otec „nové teologie“, měl od roku 1950 zákaz vyučování, především kvůli své knize *Surnaturel* (1946), trvající až do roku 1958 (rok smrti Pia XII.). Ale jak sama skutečnost vývoje ukazuje, tato opatření byla velmi slabá a nebyla s to, uhasit ničující požár „nové teologie“, stravující neporušené předávání pokladu víry.

Jan XXIII. a koncil

S uprázdněním Petrova stolce ožívá v kardinálech Ottavianim a Ruffinim jejich staré přání svolat koncil za účelem definitivního vypořádání se s „novou teologií“. V jednom interview, otištěném v týdeníku *Epoca*, čteme Ottavianiho odpověď na otázku, jaká byla jeho reakce na to, že Jan XXIII. (25. ledna 1959, tedy pouhé tři měsíce po svém zvolení) oznámil svolání II. vatikánského koncilu:

„Od doby svého zvolení se mnou o tom nemluvil. Přesněji řečeno jsem to byl já, kdo jej v předvečer jeho zvolení vyhledal v jeho cele v konkláve. Mezi jiným jsem mu řekl: ‚Eminence, musíme myslet na koncil.‘ Kardinál Ruffini, který tam také stál, byl stejného názoru. Kardinál Roncalli (budoucí Jan XXIII.) přijal tuto myšlenku a později měl říci: ‚Myslel jsem na koncil od doby, co jsem se stal papežem.‘ To je pravda, on přijal naši radu.“

Co bylo ve skutečnosti rozhodujícím motivem pro osudové rozhodnutí Jana XXIII., věděl pouze on sám. Každopádně 16. května 1959 byla ustanovena přípravná komise pro organizaci koncilu. Koncil samotný byl zahájen 11. října 1962, ukončen 8. prosince 1965.

Názor obou kardinálů, kteří si mysleli, že dokáží „kontrolovat“ Jana XXIII. (1881–1963), stejně jako si římská kurie dokáže zajistit „kontrolu“ na koncilem, v důsledku čehož dojde k obnovení pravověrné teologie a zavržení teologie „nové“, se prokázal jako fatální omyl. Byl to nakonec kardinál Billot, který měl už tehdy v roce 1923 pravdu, přičemž realita koncilu ještě dalece předčila jeho již tak střízlivé posouzení negativních účinků.

Svědectví z druhého tábora také plně potvrzují, že se kardinál Billot nemýlil. Dom Beauduin, jenž se zásadně podílel na liturgickém hnutí a jehož ekumenické praktiky byly odsouzeny Piem XI. v encyklice *Mortalium animos* (6. 1. 1928), řekl po smrti Pia XII. s ohledem na blížící se konkláve: „Kdyby zvolili Roncalliho, bylo by všechno zachráněno. On by byl schopen svolat koncil a uznat ekumenismus... Mám důvěru, že před sebou máme šanci. Kardinálové z velké části nevědí, co mají dělat. Jsou schopni pro něj hlasovat.“ A nebyl to nikdo menší než belgický primas, kardinál Suenens, který II. vatikánský koncil prohlásil za rok 1789 v Církvi.

Epilog

Ve stejném roce, kdy kardinál Billot navrhuje možnost svolání koncilu, vstupuje 25. října jeden mladý Francouz do římského semináře Santa Chiara. Tehdy byla ještě Santa Chiara výspou pravověrné římské teologické školy. Později se tento Francouz o semináři vyjádří: „Jak jsem již řekl, byl pro mě Francouzský seminář skutečným objevem a světlem pro celý můj další kněžský a biskupský život. Mohl jsem sledovat dějiny v duchu papežů, kteří po sobě následovali bezmála po dvě století. Zvláště pak události Velké francouzské revoluce a všechny omyly, které z tohoto hnutí vyrostly a odporují učení Církve. Papežové je označili jako nepřijatelné a odsoudili je a právě tak to musíme udělat i my.“

Tento Francouz navázal na boj sv. Pia X., jemuž ještě jako malý hošík děkoval, že připustil malé děti k prvnímu svatému přijímání, a stal se antimodernistou. Na stará kolena, když už myslel, že se odebere do důchodu, k němu přišli s prosbou o pomoc seminaristé toho samého semináře, na němž se teď mihotala rudá vlajka. Santa Chiara už nebyla Santa Chiara. Ačkoliv se mu příliš nechtělo, přesto si nechal říct a začal se o seminaristy starat. Jeho starost se však poznenáhlu proměnila v boj o zachování onoho světla, které našel a přijal v Santa Chiaře a které chtěl předat dál. A skutečně, ačkoliv již zemřel, světlo svítí a tma je nepohltila. Byl to Msgr. Marcel Lefebvre.

Výše předložené informace představují pouze pokus několika málo tahy alespoň v hrubých obrysech načrtnout obraz znovuoživení modernismu. Je to však něco podobného, jako kdyby člověk s několika málo barevnými sklíčky chtěl sestavit celou vitráž.

Kéž tento článek přispěje k oživení zájmu o poznání pravdy a posílení vůle k činům, které následování pravdy vyžaduje! Kéž je také impulsem pro poznání a prohloubení znalosti díla Msgr. Lefebvra, jehož textová část je nyní alespoň zčásti přístupná také v češtině.

Program na rok 2022

Poutě a slavnosti

Mariánská pouť do Říma

7. května – 9.00 hod. Mše sv. v Boršově u Českých Budějovic
po Mši sv. pěší pouť do Říma

Pouť k sv. Antonínovi

21. května – 8.00 hod. Mše sv. na Pstruží
po Mši sv. pěší pouť na Prašivou

Slavnost Božího Těla

Kaple Královny posvátného růžence – 16. června – 10.00 hod.

Cyrilometodějská pouť

5. července – 10.00 hod. Mše sv. v Uherském Brodě,
po Mši sv. pěší pouť na Sady u Uherského Hradiště

Svatoanenská pouť

20. srpna
Z Horky u Chrudimi do Přestavlk
9.30 hod. odchod od kaple sv. Anny v Horce

Svatoprokopská pouť

Z Chocerad na Sázavu – 27. srpna
Odchod z Chocerad v cca 9.30 hod. od kostela
Mše sv. v cca 12.30 hod.
Společenský dům v Sázavě (v centru, na druhé straně řeky, než je klášter;
od kláštera po schodech k řece a přes lávku)

Pouť rodin

Zlaté Hory – od 23. do 25. září

Svatováclavská pouť

Praha – 28. září

Mše sv. v Michli – 10.00 hod.

poté pěší pouť na Vyšehrad k památné soše sv. Václava
a uctění sv. Václava společnou modlitbou

Růžencová slavnost

Kaple Královny posvátného růžence – od 1. do 2. října

15.00 hod. přednáška – 17.30 nešpory a výstav Nejsvětější Svátosti

– celonoční adorace – 9.00 růženec - 10.00 Mše sv., závěrečné požehnání
a růžencová ofěra – od 14.00 růžencová veselice

Pouť k sv. Damasovi

17. prosince – 11.00 hod. Mše sv.

po Mši sv. pěší pouť k „Damasovu kříži“

Exercicie

Exercicie pro muže – Zlaté Hory

Začátek 17. 1. – 14.00 hod.

Konec 22. 1. – 13.00 hod.

2500,- Kč (studenti 1500,- Kč)

přihlášky P. Filip Marada – pfmarada@fsspx.cz

Exercicie pro ženy – Zlaté Hory

Začátek 24. 10. – 14.00 hod.

Konec 29. 10. – 13.00 hod.

2500,- Kč (studentky 1500,- Kč)

přihlášky P. Filip Marada – pfmarada@fsspx.cz

Letní tábory ve Zlatých Horách

Tábor pro chlapce od 14 do 22 let

9. 7. – 17. 7. 1800,- Kč

přihlášky P. Tomáš Stritzko – ptstritzko@fsspx.cz

Tábor pro chlapce od 6 do 13 let

17. 7. – 30. 7. 2800,- Kč

přihlášky P. Filip Marada – pfmarada@fsspx.cz

Tábor pro dívky od 6 do 13 let

31. 7. – 13. 8. 2800,- Kč

přihlášky P. Luděk Čekavý – plcekavy@fsspx.cz

Tábor pro dívky od 14 do 22 let

13. 8. – 21. 8. 1800,- Kč

přihlášky P. Aleš Hakl – pahakl@fsspx.cz

U všech táborů lze požádat o individuálně přiznávanou slevu

POŘAD BOHOSLUŽEB NA LISTOPAD – PROSINEC

Růženec a možnost svaté zpovědi vždy půl hodiny před Mší sv.

BRNO-ČERNOVICE

Kaple Královny posvátného růžence, Faměrovo nám. 26

21. 11. a 19. 12. – 17.30 – Mše sv. chorální a Svátostné požehnání
Ostatní neděle – 10.00 – Mše sv. chorální a Svátostné požehnání

Každé úterý (kromě adventu) – 18.00 – Mše sv.

1. 11. – 18.00 – Svátek Všech svatých
2. 11. – 8.00 a 8.30 – Recitované requiem
– 18.00 – Chorální requiem
3. 11. – 8.00 – Recit. requiem za všechny členy FSSPX
5. 11. – 18.00 – 1. pátek – Mše sv. s lidovým zpěvem
6. 11. – 8.00 – 1. sobota – Mše sv. s lidovým zpěvem
16. 11. Mše sv. není
17. 11. – 18.00 – Mše sv. s lidovým zpěvem (ráno Mše sv. odpadá)
3. 12. – 18.00 – 1. pátek – Mše sv. s lidovým zpěvem
8. 12. – 18.00 – Neposkvrněného početí – Mše sv. chorální
24. 12. – 8.30 – Vánoční prima
– 9.00 – Vigilie Narození Páně
25. 12. – 00.00 – Půlnoční Mše sv.
– 10.00 – Boží Hod vánoční – Mše sv. chorální
26. 12. – 10.00 – Sv. Štěpána – Mše sv. chorální
27. 12. – 8.00 – Mše sv. a svěcení vína
31. 12. – 15.00 – Mše sv. s lidovým zpěvem a po ní děkovaná pobožnost

V adventu kromě 19. 12. *denně* – 7.00 – Roráty
Ostatní dny (kromě adventu) – 8.00 – Mše sv.

PRAHA

Praha 7-Holešovice, Avion Club, Heřmanova 719/25

2., 4. a 5. neděle v měsíci – 10.00 – Mše sv. chorální
1. a 3. neděle v měsíci – 17.30 – Mše sv. chorální
26. 12. – 17.30 – Sv. Štěpána – Mše sv. chorální

Praha-Michle, Na Záhonech 10

2. 11. – 17.30 – Chorální requiem
25. 12. – 00.00 – Půlnoční Mše sv.
– 10.00 – Boží Hod vánoční – Mše sv. chorální

PSTRUŽÍ (u Frýdlantu nad Ostravicí)

Kostel sv. Barbory a všech panen mučednic, Dům sv. Prokopa, č. p. 107

2., 4. a 5. neděle v měsíci – 10.00 – Mše sv. chorální a Svátostné
požehnání
4. 12. – 10.00 – Svátek sv. Barbory – Poutní Mše sv.

PARDUBICE

Dům techniky Pardubice, nám. Republiky 2686

1. a 3. neděle v měsíci – 17.30 – Mše sv. chorální
2., 4. a 5. neděle v měsíci – 10.00 – Mše sv. chorální
25. 12. – 10.00 – Mše sv. chorální
26. 12. – 10.00 – Sv. Štěpána – Mše sv. chorální

BORŠOV NAD VLTAVOU

Dům Msgr. Marcela Lefebvra, Farní 50

2., 4. a 5. neděle v měsíci – 17.30 – Mše sv. chorální
1. a 3. neděle v měsíci – 10.00 – Mše sv. chorální
25. 12. – 17.30 – Mše sv. chorální
26. 12. – 10.00 – Sv. Štěpána – Mše sv. chorální

UHERSKÝ BROD

Hřbitovní kaple, Starý hřbitov

1. a 3. neděle v měsíci – 10.00 – Mše sv. chorální
5. neděle v měsíci – 17.30 – Mše sv. chorální
2. 11. – 17.30 – Chorální requiem
25. 12. – 17.30 – Boží Hod vánoční – Mše sv. chorální

Pout' k sv. Damasovi

11. prosince – 11.00 hod. Mše sv.
po Mši sv. pěší pout' k „Damasovu kříži“

ŽDÁR NAD SÁZAVOU

Kaple sv. Eliáše, proroka, nám. Republiky 1485/7, 1. patro

1. a 3. neděle v měsíci – 10.00 – Mše sv. chorální
2., 4. a 5. neděle v měsíci – 17.30 – Mše sv. chorální
Sobota před první nedělí – 18.00 – Mše sv. s lidovým zpěvem
2. 11. – 18.00 – Chorální requiem
25. 12. – 00.00 – Půlnoční Mše sv.
26. 12. – 17.30 – Sv. Štěpána – Mše sv. chorální
Každou středu společný růženec a litanie k sv. Josefu – 17.30

Celodenní adorace

30. listopadu
Mše sv. – 8.00 hod.
Závěrečné svátostné požehnání – 17.00 hod.

JABLONEC NAD NISOU

Centrum sociálních služeb, Emilie Floriánové 1736/8, malý sál

21. 11. a 19. 12. – 10.00 – Mše sv. chorální

KROMĚŘÍŽ

Kaple sv. Kříže – Hotel Octárna, Tovačovského 318/18

4. neděle v měsíci – 17.30 – Mše sv. chorální

VELKÉ MEZIRÍČÍ

Kaple Krista Krále

18. 11. a 16. 12. – 17.30 – Mše sv.

ZLATÉ HORY

Dům sv. Hedviky, Kostelní 440

13. 11. a 11. 12. – 9.00 – Mše sv. chorální
28. 11. a 26. 12. – 17.30 – Mše sv. chorální
24. 12. – 8.30 – Vánoční prima
– 9.00 – Vigilie Narození Páně
25. 12. – 00.00 – Půlnoční Mše sv.
– 10.00 – Boží Hod vánoční – Mše sv. chorální

Naše internetové stránky: <http://fsspx.cz>

Telefon na děkanství: 548 210 160

Dárcovské konto:

Název účtu: **Kněžské bratrstvo svatého Pia X.**

Měna účtu: **CZK**

Číslo účtu: **2801456074**

Kód banky: **2010**

Na požádání můžeme dodat potvrzení o peněžním daru pro Kněžské bratrstvo sv. Pia X. Za všechny příspěvky na naši činnost děkujeme a Pán Bůh zaplat'.